

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. — — — — — JESENJE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

POMORSKI SPORAZUM MED ANGLIJO IN FRANCIJO

Francija bo začasno omejila svoj gradbeni program za podmornice in manjše edinice — Angleški delegatje nadaljujejo pogajanja v Rimu

Pariz, 25. februarja. Kakor se doznava v poučenih krogih, je bil sinoči med zastopniki Anglije in Francije došen sporazum glede omejitve pomorskega oboroževanja. Sporazum do loča v glavnem:

1. Francija omeji svoj gradbeni program za podmornice za 35—60.000 ton.
2. Gradbo 10.000 tonskih križark in

torpednih rušilcev na 1500 ton začasno ustavi, zato pa dobi večjo prostost glede srednje velikih križark, ki odgovarjajo tipu italijanskih križark »Exploratori«.

3. Francoski gradbeni program za zgradbo velikih križark ostane neomejen.

Ta sporazum pa stopi šele v veljavo, ko pristane nanj Italija. Samo začasni pristop Francije k londonskemu

pomorskemu paktu je Anglija odklonila.

O uspehu pogajanj je bil objavljen službeni komunik, ki naglašja, da so pogajanja o pomorskem sporazumu med Anglijo in Francijo napredovala tako daleč, da sta mogla angleška delegata Enderson in Alexander odgovoriti v Rim, da se pogajata z italijansko vlado.

Slavko Pintar obsojen na 17 let ječe

Davi je bila izrečena v senzacionalni obnovljeni obravnavi obsodba

Novomesto, 25. februarja.

Kakor znano, se je v ponedeljek jutraj pričela obnovljena obravnavi proti Slavku Pintarju, ki je bil že lani obsojen na 18 let robije zaradi roparskega umora, ki ga je v družbi z nekim Zingerjem izvršil pred leti v noči od 15. na 16. julija, ko je umoril posestnika Rajerja iz Rateža. Ker se je Pintarjev zagovornik dr. Furlan proti obsodbi pritožil in predlagal vzklit ter revizijo procesa, čemur je stol sedmorice v Zagrebu ugodil, se je v ponedeljek začela nova razprava, za katero je vladalo v javnosti veliko zanimanje.

Razprava je trajala dva dni, obsodba pa je bila izrečena danes. Sinoči so govorili državni pravnik, ki je zastopal obtožbo v celoti, za njim pa oba obtoženca zagovornika dr. Furlan in dr. Vašič. Drugi zagovornik dr. Vašič je navajal, da proti sebi nima državnega tožitelja, temveč da se mora boriti proti javnemu mnenju. Pobjal je obtožnico v vseh njenih

točkah. Ob pol 1. jutraj je predsednik senata sodni svetnik Durini predlagal, da se razprava zaključi in obsodba izreče danes jutraj ob 10.

Sodniki so odšli na posvetovanje že ob 9. jutraj. Posvetovanje je trajalo do 11., nato je pa senat razglasil obsodbo, s katero je bil Slavko Pintar zaradi premišljenega roparskega umora, ki ga je izvršil skupno z Zingerjem, obsojen na 17 let in 3 mesece robije na izgubo častnih pravic, na poravnavo vseh stroškov, nastalih z revizijo procesa, ki jih more nositi brez Zingerja. Za oba otroka umorjenega Rajerja mora plačevati mesečno po 150 Din od dneva umora naprej. Vdovi umorjenega Rajerja mora plačati za pogrebne in druge stroške 25.000 Din. Pintar je obsodbo poslušal stoje in jokajoč.

Razpravi oziroma obsodbi je tudi danes prisostvovalo mnogo občinstva, nekateri so prišli 3 ali celo 4 ure daleč.

Trinajsta obletnica rdeče vojske v znamenju mrzličnega oboroževanja

Ves ruski narod se mora vezbati v orožju in pripravljati za »odločilno bitko«

Moskva, 25. febr. s. Trinajsta obletnica rdeče vojske je označena z mrzličnimi pripravami za obrambo proti pričakovani napadu kapitalističnega sveta. Komunistične omladinske obrambe in društvo za pospešitev zračnega in plinskega orožja je priredila zopet velike propagandne manifestacije za svoje cilje. Na ozemlju leningrajskega zbora so bili kmetje mobilizirani za obrambo finske meje. V Leningradu samem se vršijo fingirani zračni in plinski napadi. Ob tem času

smejo je člani komunistične stranke iti na ceste. Ostale odvedejo ali kot sovražne špijone ali pa kot poskusne žrtve sovražnih plinskih napadov v rešilne postaje in na policijske stražnike. Nova rezerva vojske, ki znaša 5 milijonov omladinskih delavcev, se bo udeležila prihodnjih jesenskih manevrov. Moskovski odbor komunistične omladinske obrambe je izdal naredbo, po kateri bodo izključeni vsi člani, ki podcenjujejo vojno nevarnost ali ki se skušajo izogniti vojaški vzgoji.

Izplačilo vojne škode

Beograd, 25. febr. AA. Sedmo žrebanje dve in pol odstotne rente vojnih obveznic je bilo od 16. do 21. februarja v oddelku za državne dolge in državni kredit ministrstva financ v Beogradu. Izplačilo po členu 12 pravilnika za izplačevanje kuponov amortiziranih obveznic dve in pol odstotne vojne škode vrši samo oddelek za državne dolge in državni kredit. Izplačila pod 100.000 dinarjev se bodo vršila tudi potom davčnih uprav, nad 100.000 pa samo pri blagajni oddelka za državne dolge in državni kredit, kjer se morajo obveznice neposredno predati. Izplačevanje se bo vršilo od 16. marca dalje in zastara po čl. 5 pravilnika o izplačevanju kuponov dve in pol odstotne vojne škode po enem letu v korist fonda vojnih invalidov. Na podlagi tega bo izplačevanje kuponov iz tega žrebanja zastaralo 16. marca 1932.

Razpisano mesto podraznatelja Državne razredne loterije

Beograd, 25. febr. AA. Na osnovi čl. 7 pravilnika o državnih razrednih loterijah je ministar za kmetijstvo razpisal natečaj za šefa administrativnega oddelka, pomočnika ravnatelja državne razredne loterije. Kandidati za to mesto morajo poleg splošnih pogojev imeti strokovno fakultetno izobrazbo, bodisi trgovsko šolo s fakultetnim znanjem ali pravno fakulteto. Čin šefa administrativnega oddelka, pomočnika direktorja razredne loterije je predviden v četrti stopnji prve kategorije do tretje stopnje prve kategorije. Prošnje z dokumenti se morajo vložiti pri splošnem oddelku ministrstva za kmetijstvo nadalje do 31. marca.

Padanje cen jaje

Beograd, 25. februarja. AA. Po poročilu naše največje zadruge za izvoz jaje v Sv. Jurju je zvedel zavod za pospeševanje zunanje trgovine, da je cena jaje začela v ponedeljek 16. t. m. padati in da se vedno pada. Danski, holandski in poljski izvozniki nudijo blago po najnižji ceni, kupci pa se vzdržujejo od kupovanja pričakujoč še večji padec cen.

Hripa v Beogradu popuša

Beograd, 25. febr. č. Pričetkom meseca februarja se je silno razširila po Beogradu hripa. Poslednje dni pa je ugotovljeno, da bolezen znatno pada. Kulminacija je bila dosežena v prvem tednu tekočega meseca, ko je bilo v sedmih dneh zabeleženih samo v beograjskih osnovnih šolah 200 obolevanj. V vsem preteklem tednu pa je bilo na higijenskem oddelku beograjske občine zabeleženih vsega 53 primerov hripe.

Izpred Državnega sodišča

Beograd, 25. februarja. AA. Državno sodišče za zaščito države je danes sodilo proti Dragotinu Pillorju, ki se nahaja na begu in Jovanki Musčević radi zločina po čl. 1 točka 1 in 4 zakona o zaščiti države in to radi komunistične propagande. Po razpravi je bil Pillar obsojen na 7 let temnice in doživetno izgubo državljanских pravic. Musčevićeva pa na 6 mesecev zapora pogojno tri leta.

Pridelovanje ječmena za pivovarne

Beograd, 25. februarja. AA. 25. in 26. t. m. bo v oddelku za rastlinarstvo pridelke ministrstva za poljedelstvo konferenca o kulturi pivovarskega ječmena, ki se rabi v pivovarski industriji. Ministrstvo je sprejelo o tem potrebne elaborate, ki so jih izdelali strokovnjaki, zlasti univerzitetni profesorji v Beogradu in Zagrebu in agrobiotanični odsek. Razen strokovnjakov ministrstva se konference udeležijo tudi zastopniki naših pivovarnarjev iz vse države.

Muslimani hočejo imeti svojega kalifa

Meseca aprila se bo vršil v Meki svetovni kongres muslimanov, da izvoli vrhovnega verskega poglavarja

Sarajevo, 25. febr. n. V tukajšnjih muslimanskih krogih doznavamo, da se bo vršil letos od 19. do 28. aprila veliki vsemuslimanski kongres v Meki, ki bo imel za nalog, da izvoli kalifa in napravi statistiko o zajednici vseh muslimanov na svetu. Po programu bodo zastopani muslimani Alžira, Tunisa, Maroka kot ene skupine, Egipta kot druge skupine, Arabije, Britske Indije, malajskih muslimanskih pokrajin in nizozemske Indije kot četrte skupine. Za muslimane iz Jugoslavije so

določena štiri mesta delegatov, ki jih bodo zasedli sporazumno na sestanku z beograjskim Rejs-ul-Ulemo. Kot kandidati za prihodnjega kalifa se imenujejo maroški sultan, dalje egiptski kralj, arabski sultan Ibn Saud, od verskih kandidatov pa Šejket Ali iz Indije. Kakšno stališče bo zavzel napram temu kongresu Gazi Kemal paša, ki je kakor znano, odpravil kalifat v Turčiji, še ni znano niti se ne ve, če bo sploh dovolil udeležbo svojih državljanov na tem kongresu.

Katastrofa v Italiji vedno večja

Viharju in poplavam slede plazovi, ki so porušili mnogo hiš — Pojavljajo se tudi volkovi

Rim, 25. februarja. AA. Vihar, ki divja že od nedelje ponoči nad Sicilijo in Kalabrijo, je napravil tudi v Girgenti pokrajini veliko škodo. Mesto Girgenti je zelo poškodovano. Podrobnosti o katastrofi manjkajo, ker so prekinjene vse brzojavne in prometne zveze. Po brezličnih vestih je več ladij blizu Girgenta klicalo na pomoč. V Palermu je položaj normalen. Oblasti nastopajo z vso strogostjo proti razširjevalcem vznemirljivih vesti. Mesto je zelo v nevarnem položaju, ker je vodovod pokvarjen in primanjkuje vode.

Rim, 25. februarja. Iz Sicilije poročajo o novih katastrofah. V Messini so plazovi porušili več barak, ki so bile zgrajene za nastanitev poplavlencev. Pri tem je bilo deset ljudi ubitih. V Reggio di Calabria je dvesto hiš tako poškodovanih, da so jih morali izprazniti, ker obstoja nevarnost, da se vsak čas porušijo. V bližini Rapalla so plazovi popolnoma razdejali avtomobilsko cesto, ki je postala popolnoma neprehodna. Rim, 25. februarja. AA. Zaradi velikega snega se pojavljajo v nekih krajih volkovi v ravnini. Te dni so jih opazili na deželni cesti Rim-Neapelj.

Poskušen atentat na kubanskega predsednika

Havana, 25. februarja. AA. Predsednik Machado je v zadnjih dveh dneh dvakrat ušel smrti. Včeraj ga je neki mladenič hotel ustreliti z revolverjem, a redarji so to pravočasno preprečili. Kmalu nato so našli v predsednikovi sobi bombo. Machado je mirno nadaljeval svoj govor, čeprav je dogodek razburil prisotne in izzval veliko senzacijo.

Stavka državnih uradnikov v Grčiji

Atene, 25. febr. g. Državni nameščenci so že več čas v borbi z vlado. Gre za zahteve glede plač in tudi za razna strokovna vprašanja. Sedaj so se državni nameščenci odločili stopiti v stavko, ako ne bo ugodeno njihovim zahtevam. Včeraj se je sestel komite glavnega združenja delavcev ter je sklenil, da bodo delavske organizacije stopile v simpatijsko stavko, ako ne bo ugodeno zahtevam uradnikov. Komite pa povdarja izrecno, da gre za akcijo proti režimu.

Ogromna toča

Kalkuta, 25. februarja. AA. V okraju Manbhum je padla strahovita toča. Po samezna zrna so bila težka 1 funt (56 dkg). Ubilih je bilo 6 oseb in 30 ranjenih. Poginilo je mnogo živine. Letina je popolnoma uničena.

Ropanje sredi Berlina

Berlin, 2 febr. s. V severnem delu Berlina je prišlo danes do hudih plemenit. Pri bližno 20 mladeničih se je zbralo pred nekimi trgovinami z živili ter jo izropalo. Odnesli so mnogo mesa, kruha, klobas in drugih živil. Trgovino so skoro popolnoma oplenili. Ko je prispela policija na napadalci že izginili. Po mnenju policije gre za komunistične provokacije, ki bi radi zavleli brezposelne.

Tekma Jugoslavija : Grčija

Beograd, 2 febr. p. JNS je na svoji snočnji seji sklenil, da se bo vršila meddržavna tekma Grčija : Jugoslavija 15. marca. Isti dan se bo vršila izredna skupščina Zbora nogometnih sodnikov.

Sprejemi pri banu odpadejo

Ljubljana, 25. februarja. AA. Ban dravske banovine g. dr. Drago Marušič v petek 27. t. m. ne bo sprejemal strank zaradi službenega zadržka.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 22.825, Berlin 13.51 —13.54 (13.525), Bruselj 7.9315, Budimpešta 9.9207, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 793.74—796.74 (795.24), London 276.01—276.81 (276.41), Newyork 56.68—56.88 (56.78), Pariz 222.96, Praga 168.44, Trst 297.63 denar, 297.80 zaključek.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih: Beograd 9.12625, Pariz 20.3475, London 25.2225, New York 519.05, Bruselj 72.375, Milan 27.1675, Madrid 55.5, Amsterdam 208.25, Berlin 123.40, Dunaj 72.93, Sofija 3.76, Praga 15.37, Varšava 58.15, Budimpešta 90.525, Atene 6.70, Carigrad 2.46, Bakareška 3.065.

Francoski vojni ministar o razorožitvi

Pariz, 25. febr. s. Zbornica je popoldne nadaljevala razpravo o proračunu vojnega ministrstva. Vojni minister Maginot je še enkrat povzel besedo ter izjavil, da so prihranki v vojnem proračunu nemogoči, dokler bo obstajala sedanja organizacija vojske in ako se ne oče ogroziti varnosti Francije. Priti mora do nove vojaške organizacije ob tesnem sodelovanju vojnega ministrstva z mornariškim in zrakoplovnim ministrstvom. Francoska vlada je pripravljena sodelovati pri delu za mednarodno razorožitev, vendar pa ne more žrtvovati francoskih življenjskih interesov. Ako se

hoče doseči pravica, je samo umestno, da se narodom, ki so bili v zadnji vojski napadenci, naloži obširna omejitev.

Gandhi ima generalno pooblastilo

New Delft, 25. febr. s. Izvršilni odbor nacionalističnega kongresa je sprejel resolucijo, ki daje Gandhiju popolno pooblastilo, da sklene dogovore s podkraljem. Sotrudniku »Newyork Timesa« je izjavil Gandhi, da je leta 1919 še imel zaupanje v Anglijo, sedaj pa veruje samo še v svoj narod. Gandhi vztraja še naprej pri znanih enajstih točkah ter je mišljenja, da se more z njimi zadovoljiti vsaka ustava.

Stanovske zadeve naših gostilničarjev

Občni zbor Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani — Številna udeležba delegatov

Ljubljana, 25. februarja. V prostorih gostilne načelnika Zveze gostilničarskih zadrug g. Kavčiča na Prulah se je davi pričel občni zbor Zveze, ki se ga je udeležilo 71 zastopnikov gostilničarskih zadrug iz vseh krajev nekdanje ljubljanske oblasti, prišel je pa tudi zastopnik mariborske zveze g. Petelin. Načelnik g. Kavčič je otvoril občni zbor ter pozdravil zastopnika banske uprave g. dr. Šinka, zastopnika ZTOI g. dr. Pretnarja, ravnatelja banovinskega oddelka za tujski promet g. Narte Velikonjo in zastopnika mariborske zveze g. Petelina ter pozval zborovalce, naj zborujejo parlamentarno, da bo razprava hitreje končana in da bodo stvarni sklepi rodili tudi uspeh. Ko so navzoči počastili spomin pokojnega člana Vozla iz Kranja, Lampreta iz Sevnice in Zorca iz Kandije, je načelnik Kavčič dal besedo tajniku Pintarju, ki je predčital poročilo o delovanju zveze v preteklem letu.

Delovanje Zveze v preteklem letu

Iz letnega obdobja poročila posnemamo, da je odbor delal vse leto za koristi gostilničarskega stanu in neprestano interveniral, da se omilito različne davkatve in predpisi. Tako je odbor poslal banu in ministrstvu notranjih del pritožbo zaradi podeljevanja krajevnih pravic na osebne intervencije strank ter v tej pritožbi odbor tudi opozarja, naj se krajevnice pravice podeljujejo le v res potrebnih primerih, zlasti pa, kadar to zahteva napredek tujškega prometa.

Pri osnutku novega obrtnega zakona je Zveza sodelovala s svojimi nasveti in je poslala tudi posebnega delegata v Beograd na konferenco, ki so na njej združene organizacije sklepale, katere določbe naj se uveljavijo. Pri tem se je Zveza naslanjala zlasti na prej pri nas veljavni obrtni zakon ter ji je pri tem prizadevanju pred vsem pomagala tudi naša ZTOI. Po teh predlogih naj bi se plačevala trošarina na ta način, da se zatrošarinijo le tiste množice, ki so nastavljene za neposredni konzum, za kar je intervenirala Zveza pri finančnem ministru, deloma pa tudi pri banovinski upravi ter finančni direkciji in v posebni spomenici pri ministrskem predsedniku. Prav tako se je Zveza zavzemala tudi proti previsoki obremenitvi gostilničarstva z občinskimi dokladi na pijačo. Vendar se pa občinske doklade zopet zvišujejo za po več sto odstotkov in je ves boj proti tem davčnim ničev. Ob priliki povišanja cen piva zaradi oblastne doklade je zveza izročila pivovarni spomenico z zahtevo, naj se cene ne zvišajo, temveč znižajo. Tudi to je bilo brezuspešno. Banskno upravo je zveza naprosila, naj jo po se veljavnem obrtnem redu obvešča o vseh izpremembah, ki se tičejo točline obrti. Res je v tem pogledu vsaj ljubljanski magistrat prišel vršiti svojo dolžnost. Tudi za odpravo računске takse po 20 para od vsakega gosta v krajih z nad 2000 prebivalcev je zveza ponovno posredovala pri finančnem ministru. Prav tako tudi zaradi pridobitve in davka na poslovni promet. Upati je, da pride do znižanja pridobitne davčnine in je to vsekakor največji uspeh zveznega delovanja. Spomenica zaradi davčnih prizivnih komisij ni več prišla v poštev, ker ne delujejo več.

Pri banski upravi je zveza intervenirala, naj se odpravi ali vsaj zniža davščina na ples, zlasti na deželi. Prošnja je imela toliko uspeha, da so se takse nekoliko reducirale. Pri banski upravi se je zveza nadalje zavzemala za povračilo preplačanih občinskih trošarin, na kar je banska uprava pristala. V posebni deputaciji članov mariborske in ljubljanske zveze so se člani zavzeli pri takratnem banu, da so v pretiranem obsegu dovoljujejo in pojavljajo točilnice vseh vrst, to je razni buffeti, točilnice delikatesnih trgovin in tudi druge samostojne točilnice vseh vrst. V spomenici zveza tudi zahteva, naj se ustavi nadaljnje podeljevanje koncesij in revizirajo dosedajšnji lokali, kar se tiče higijskih in krajevnih zahtev. Deputacija je zahtevala tudi znižanje točilnih taks in odmerjanje le po množini iztočenih pijač, prosila je za ukinitve pavšalnih taks po 20 para, nadalje je prosila za posredovanje, za ureditev plačevanja le dotičnih množin, ki pridejo na pipo ter tudi odpravo takse od založnih klet. V spomenici je opisano tudi zlorabljanje in način prodajanja po trgovskih lokalih. Glede točenja vina lastnega pridelka je bil vložen daljši opis zadeve z ozirom na manipulacije, ki se po takih točilnicah vrše z vsemi množicami trlki v škodo rednega gostilničarstva.

Zveza je nastopila tudi za odpravo vodstva trošarinskih registrov. Protestirala je pa tudi proti točenju pijač v konzumih, društvenih lokalih in v lokalih nabavljanih zadrug. Zveza je tudi poudarjala, naj bi ne bilo dovoljeno nalagati občinske doklade na vinski mošt. Uprla se je pa tudi pobiranju davščine na nočni obisk gostov, ker se s svojimi gosti noče prepirati noben gostilničar.

Za zajezitev samovoljnosti občinskih zastopov pri maksimiranju občinskih doklad je zveza opetovano posredovala. Interventirala je pa tudi zaradi policijske ure, ker so kazni za prekrščenje iste previsoke. Zato je predlagala zveza posebno takso in odpravo glob in kazni.

Ko je bil v Ljubljani predsednik vlade general Živkovič, se mu je poklonila posebna deputacija ljubljanske in mariborske Zveze ter mu izročila spomenico z najrazličnejšimi pritožbami in željami tako glede točenja pod vejo, izboljšanja tujsko-prometnih razmer s pravilno regulacijo davčnin, z omejitvijo nepotrebnih točilnih obratov itd. Protestirala je pa Zveza v tej spomenici tudi proti odredbi ministra socialne politike, ki je uvrstil gostilničarsko uslužbenstvo iz 8. v 12. razred, da se mora plačevati odslej za zavarovanje delavstva 120 odstotkov, več kakor prej. Kakor čujemo, bodo zavarovalniške postavke znižane na prejšnjo stopnjo.

Na sestanku gostilničarstva dravske banovine so člani razpravljali o znižanju cen

piva, o novem obrtnem zakonu, o protestih proti vinočetu pod vejo in drugim točilnicam, za odpravo registra, o takсах za avtorske pravice in o ustanovitvi skupnega stanovskega lista.

Kar se tiče avtorskih pravic, pri pogajanjih ni prišlo do soglasja. Šele pri skupnem dogovoru v Beogradu je bil dosežen sporazum. Nova družba v Zagrebu je pa prvo pogodbo zopet preklicala.

Končno se bo pa o tej zadevi sklepalo na današnjem obnem zboru, če naj se pogaja skupno ali pa stvar prepusti posameznikom. Zadevo preplati po prejšnji višji stopnji banske trošarine je zveza pojasnila v listu, vložila je pa tudi pritožbo na upravno sodišče.

Mnogo posla je pa Zveza imela tudi s sestavljanjem rekurzivnega posameznih članom in z dejanjem pravnih nasvetov v obrambo interesov gostilničarskega stanu. V nekem primeru je pa Zveza nastopila malo preostro in je morala plačati celo malo globe. Iz pisarne je šlo 1500 dopisov in gotovo je zveza storila vse, kar je bilo mogoče ter s svojim delom tudi mnogo koristila gostilničarskemu stanu.

Pereča vprašanja

Po prečitnem poročilu, je pozdravil občni zbor zastopnik banovinske uprave g. dr. Šink in poudarjal, da so vse vloge Zveze našle pri banovinski upravi največje razumevanje in vpoštevanje ter izrazil željo, da bi se Zveza čim bolj razvila in dosegla največje uspehe. V daljšem govoru je zastopnik ZTOI dr. Pretnar poudarjal važnost sodelovanja ZTOI z gostilničarsko zvezo ter poročal o težavah pri novem obrtnem zakonu, ker se je zastopnik ZTOI na konferenci v Beogradu osebno zavzemal za koristi slovenskih gostilničarjev vendar je pa le delno uspel, zlasti kar se tiče prodajanja vina pod vejo. Odloditev o tem vprašanju bo najbrž prepustena posameznim banom in upanje je, da to neobdavnost prodajanja vina na drobno ne bo več delalo gostilničarjem tako velike škode, kakor doslej, ker je v splošni gospodarski krizi odpadel našemu gostilničarju domači konzument, namreč naš kmet obrtnik, delavec in tudi uradnik, preti gostilničarski obrti pogin, ker jo tlačijo tudi ogromne davkatve. Rešitev je le v novem obrtnem zakonu in pa v tujskem prometu. Ker nam je odpadel domači konzument, si moramo torej poiskati tujce, da gostilničarje prežive. Ne smemo pa misliti, da tujcem zadostuje samo naša lepa narava, ker zahtevajo tudi v prvi vrsti lepa stanovanja, dobro hrano in uslužno postrežbo. Če se naši gostilničarji izobrazijo in izpolnijo svoje lokale, bomo privzeli tujce na naše kraje in gostilničarji bodo posredovali med tujci in kmetom, ki bo imel indirektno od tujškega prometa največjo korist.

Ne zadostuje pa samo dobra hrana, temveč mora biti tudi ta hrana poceni, ker tujec ne ve, kako preobložen je naš gostilničar z raznimi davčnatimi. Zato morajo postati naši gostilničarji deležni istih ugodnosti, kakršne nudijo banovina in občine velikim hotelirjem. Občine morajo pomisliti, da tudi velika podjetja ne morejo izhajati brez malih gostin, ker v vsako deželo pridejo najprej najskromnejši gostje. Gostilničarji pa morajo gledati, da si vzgore strokovno in najpopolnejše izobražen naraščaj, potem je stanu zagotovljena lepa bodočnost.

Udeleženci so govor zastopnika ZTOI dr. Pretnarja sprejeli z vidnim razumevanjem in odobravanjem, nato je pa spregovoril še ravnatelj banovinskega oddelka za tujski promet g. Narte Velikonja in kakor njegov predgovornik, je tudi on navduševal gostilničarje za velik pomen tujškega prometa.

Iz računskega zaključka zveze je razvidno, da je bilo v minulem letu 71.661.25 Din dohodkov in 70.919.95 izdatkov, tako da je v blagajni 741.30 Din gotovine. Med izdatki zavzemajo največjo postavko stroški za upravo, osebe in »Gostilničarje« z nad 50.000 Din. Proračun za leto 1931 navaja 95.580 Din izdatkov, za kritje pa po 30 Din letne članarine 3000 članov t. j. 90.000 Din, ostanek bo pa poravnani iz dolgov raznih zadrug, tako da bo ostalo še 24.000 Din prebitka za podoporo servirnemu tečaju. Kljub temu ugodnemu proračunu se pa obetajo še drugi izdatki tako, da je odbor zveze na današnjem obnem zboru predlagal članarino zvišati na 40 Din, kolikoršna je tudi pri Mariborski zvezi.

Opoldne občni zbor se traja.

II. kuharska razstava v Ljubljani

Pokroviteljstvo II. kuharske razstave je sprejel ban g. dr. Drago Marušič, v krog častnih dam so pa vstopile častna dvorna dama g. F. Tavčarjeva, soproga ministra za šume in rude ga. Gabriela Sernečeva, soproga podbana ga. Firkejaerjeva, županja ga. Olga Fucova, prireditelji so pa v častni odbor brzojavno prosili tudi soprogo našega poslanika in Pragi go. Anči Kramarjevo. Slavnostna otvoritev zanimive in za naš tujski promet važne razstave bo v nedeljo ob 10. v veliki dvorani »Unonac«, že danes pa opozarjamo, da bo razstava trajala neprekinjeno le tri dni, kakor je razvidno tudi po včeraj razposlanih plakatih, ki so izvrstno delo našega znanega grafika g. Elka Justina.

Razen Krekove gospodinjske šole razstavi tudi šolska kuhinja kraljice Marije, se ve občinstvo preveri, kako izvrstno je mladina preskrbljena v njem. Z jedili, ki jih bo tiste dni oddajala, se udeležiti tudi javna kuhinja Delavske zbornice, obenem pa pokaže tudi, da zna po naročilu napraviti naj-

finejši stvari. Načrt za ureditev razstave Delavske zbornice je napravil mladi arhitekt Marjan Muhič. Novost za Ljubljano bodo pa holandske, po vsem svetu sloveče specialitete, ki jih razstavi domači menzi Florjančič, ki je 6 let deloval v največjih podjetjih Holandske in bil del časa zaposlen v Parizu, posebno presenečenje pa pravi najmlajši ljubljanski kuhar Wohlfart, prav posebno bi se pa radi iskali trije kuharski učenci, seveda tudi domačini. Parna pekarna »Dopa« razstavi najmodernejšo malo krušno peč v obratu in slaščičarne Volmann, ki je prešla v last znanega restavracarja Petra Košaka, je gotovo. »Riba« nam pokaže vse zaklade našega morja, firma »Frigidaire« pa posebno za ribe važno hladilno napravo v obratu. Brez slavnih Urbasovih klobas bi razstava ne bila popolna, razstavi jih pa tudi mojster Jože Rozman. Neizgovljen pribor, ki se v njem lahko tudi peče, ter najlepše gantnejše servise razstavi trdka A. Agnola. »Union« zopet podpira prireditelje z vsilo, kaj pa pripravljajo »Slone«, pa še vedno ne vemo. Gotovo je pa, da bo tudi letos delil Bolafio brezplačno pokušanje svojih vin, za abstinentne bo pa skrbelo Centralno mlekarstvo društvo z brezplačnimi pokušnjami mleka in raznih vrst sira, omenjamo pa, da bo na razstavi sploh toliko dobrot zastoj, da bo vstopnina 10 Din večkrat povrnjena. Sploh bo kuharska razstava letos še mnogo bogatejša, raznoličnejša in zanimivejša kakor lani, zato pa prireditelji upravičeno pričakujejo še večji naval.

Občni zbor Zveze rezervnih oficirjev

Ljubljana, 25. februarja.

Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani je imela snoci v svojem lokalu v Kazini II. redni občni zbor. Zborovanje je otvoril predsednik g. dr. Janko Žirovnik, ki je pozdravil navzoče in prosil blaginjo, naj poda svoje poročilo. Blaginjak g. Elbin Bešek je v svojem poročilu omenjal, da je pristopilo med letom 20 članov, izstopili so pa štiri. Umrli je član g. Franjo Sterle. Zdaš je zveza 269 članov. Uprava je imela 4 seje. Za članstvo so bile izdane društvene legitimacije. Aktiviral se je tudi posmrtni sklad. Zveza se je po svojih zastopnikih udeleževala vseh spominskih svečanosti ter raznih kulturnih, vojaških in drugih prireditveh, na katere je bila vabljena. Deputacija uprave se je predstavila tudi ministrskemu predsedniku generalu Živkoviču ob priliki njegovega bivanja v Ljubljani. Tudi preteklo poslovno leto je bilo v znamenju slabega zanimanja rezervnih oficirjev za organizacije. Čutilo se še vedno posledice nesrečnega spora med bivšim ljubljanskim pododborom in središčno upravo UOIR. Zvezi se je posrečilo izposlovati izdajanje legitimacij za znižano vožnjo potom pristojnih vojniških okrogov. Ob koncu svojega poročila je tajnik omenil, da vsi znaki kažejo, da se bo treba v novem poslovnem letu resno pečati z likvidacijo spora, ki je dal povod, da se je najmočnejši pododbor v državi razbil.

K tajnikovemu poročilu je podal predsednik zanimivo pojasnilo glede akcije, da se likvidira spor s središčno upravo UOIR. Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani je pokazala dobro voljo že na svojem ustanovnem obnem zboru, ko je bil z velikim navdušenjem sprejet predlog, naj uprava ne zamudi nobene prilike, da se spravi nesrečni spor s sveta. Toda doslej središnja uprava še ni pokazala v tem pogledu resne volje. Šele zadnje čase so se pojavili znaki, ki kažejo, da bo storjen vsaj poskus, da se na ta način afera likvidira. V kratkem se bodo vršila tozadevna pogajanja med zastopniki središnje uprave in Zvezo rezervnih oficirjev v Ljubljani. Od izida teh pogajanj bo odvisno vse.

Blaginjskemu poročilu je sledilo poročilo nadzorstvenega odbora, ki je ugotovil, da je bilo tako blaginjsko, kakor tudi tajniško poslovanje v preteklem letu vzorno. Občni zbor je soglasno sprejel predlog glede absolutizma. O posmrtnem skladu je poročal član uprave g. Vladimir Janušič. Ta važna socialna ustanova se žal ne more tako razviti, kakor bi bilo želeli, ker ima Zveza premalo članov, pa še med temi ni dovolj zanimanja in razumevanja za posmrtni sklad. Po pravilih mora biti vsako leto tretjina članov uprave in nadzorstvenega odbora izrebrana, da lahko pridejo na njihovo mesto novi. Vsi izrebrani odborniki so bili pa ponovno izvoljeni tako, da se v upravnem in nadzorstvenem odboru ni nič izpremenilo.

Pri slučajnostih se je razvila živahna debata o pogojih, pod katerimi bi bila Zveza rezervnih oficirjev pripravljena likvidirati spor s središčno upravo UOIR tako, da bi bila organizacija rezervnih oficirjev v državi zopet enotna. Vsi govorniki so naglašali, da o kakršnikoli kapitulaciji ne more biti govora, kajti kdor ni storil nobenega greha, ga tudi obžalovati ne more. Potrebna bi bila popolna rehabilitacija in glavni pogoj preproste likvidacije spora je, da se po krivici oblateno pošteno ime prizadetih slovenskih rezervnih oficirjev v celoti opere.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: sredo, 25. februarja 1931; katoličani: Valburga; pravoslavni: 12. februarja, Bludomir.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: Divji lovec. B. Opera: Dijk projak. C. Kino Matice: Vihar na Montblancu. Kino Ideal: Dva moraka psa. Kino Ljubljanski Dvor: Sedem orlov.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Trnkozec, Mestni trg; Ramor, Miklošičeva cesta.

Zasebni nameščenci in socialno zavarovanje

Zanimivo predavanje o nevarnostih osnutka novega zakona o socialnem zavarovanju glede na zasebne nameščence

Ljubljana, 25. februarja. Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Ljubljani je priredilo snoci v restavraciji »Pri Levu« predavanje o nevarnostih osnutka novega zakona o socialnem zavarovanju glede na zasebne nameščence. Predaval je poddirektor Pokojniškega zavoda dr. Janko Vrančič. Namen njegovega predavanja je bil pojasniti, kakšne ugodnosti nudi pokojniško zavarovanje zasebnim nameščencem ter da obstoji nevarnost, da nameščenci z novim zakonom o socialnem zavarovanju vse te ugodnosti izgube, ako niso bili doslej zavarovani pri Pokojniškem zavodu. Osnutek novega zakona o socialnem zavarovanju, ki je bil nedavno predložen tozadevnim korporacijam, da ga prouče, namreč predvideva, da bodo po novem zakonu vsi zasebni nameščenci podvrženi socialnemu zavarovanju prav tako kot delavci, to se pravi, da bodo vsi spadali pod eno zavarovanje pri SUZOR-u, s tem pa izgube pravico do zavarovanja pri Pokojniškem zavodu, ako niso že zavarovani pri tem zavodu. Ker se zakon o pokojniškem zavarovanju razteza le na ozemlje bivše Avstrije (ne pa tudi Ogrske), zato bodo deležni ugodnosti pokojniškega zavarovanja samo že zavarovani nameščenci v dravski, primorski in zetski banovini, seveda. Če bo zakon o socialnem zavarovanju sprejet kot ga predvideva osnutek. Privatni nameščenci, ki teže za avtonomnim zavarovanjem, upajo, da se bo zakon o pokojniškem zavarovanju razširil tudi na ostale kraje v državi, ki ga še nimajo. Kot rečeno, je zakon o pokojniškem zavarovanju veljaven le v dravski, primorski in zetski banovini. Zato bi bilo prav malo tako srečnih, ki bi bili deležni pravic pokojniškega zavarovanja v primeru s številom nameščencev vse države. Poleg drugih bi pa bili — tudi pri nas — izključeni za vedno od pokojniškega zavarovanja številni trgovski nameščenci, ki po sedanjem zakonu ne spadajo pod pokojniško zavarovanje.

Mnogi nameščenci si najbrž niso povsem na jasnem, kako hud udarec je to za nje, ker tudi niso menda dobro poučeni o ugodnostih pokojniškega zavarovanja — vsaj tako je bilo soditi po zanimanju za važno in zanimivo predavanje, ki je bilo namenjeno predvsem zasebnim nameščencem. Predavanje sicer ni bilo tako slabo obiskano, vendar bi lahko bilo mnogo bolj.

Predavatelj je najprej izčrpan orisal zelo važen pomen pokojniškega zavarovanja, nato pa pravice in dolžnosti zavarovancev, odnosno zakon o pokojniškem zavarovanju sam na sebi. Prospekt pokojniškega zavarovanja je več ali manj znan, zato ne bomo o njem razpravljali. Pokojniški zavod razpošilja svojim zavarovancem tabelo o zavarovanju, podrobnejše podatke o zavarovanju pa tudi daje radevolje Društvo privatnih in avtonomnih nameščencev v Ljubljani, ki ima društveni lokal v Delavski zbornici.

Kakko velikega pomena je pokojniško zavarovanje za nameščence, bi moral vedeti vsak zasebni nameščenec. Plače zasebnih nameščencev so vse prej kot sijajne, dostikrat so le minimum za preživljanje, zato pa največkrat ni niti misliti, da bi si mogel nameščenec pri tako skromnih dohodkih prihraniti vsaj bomo vsoto denarja za stara leta, onemoglost ali za primer nezgode. Edini izhod je, da se zavaruje. Privatno zavarovanje je pa drago, poleg tega zavarovalnice ne zavarujejo rade privatnih nameščencev, ker je njihova gnotna eksistenca nesigurna in tudi sicer je takšno zavarovanje za zavarovalnice zvezano z večjim rizikom kot pri pridobitnikih — nesigurna služba in tudi več nepredvidenih življenjskih nevarnosti. Zato pa nudi Pokojniški zavod svojim zavarovancem mnoge ugodnosti pred privatnimi zavarovalnicami. Zavarovalna premija je v primeru z zavarovanjem pri drugih zavodih, zelo nizka, povrh tega pa še mora za njo prispevati večji del službodajalec. Seveda pokojniško zavarovanje še ni povsem takšno, kot bi bilo želeli, vendar pa nudi mnogo več kot pod bivšo Avstrijo. Poleg tega se pa še od leta do leta zboljšuje. Vedeti moramo tudi, da je naša zakonodaja v splošnem povsem moderna, kot je soditi po na novo sprejetih zakonih; zato lahko upamo, da bo tudi novi zakon o pokojniškem zavarovanju tako izdalen, da bo povsem ustrežal.

Kakor znano, izplačuje Pokojniški zavod invalidske, starostne, otroške in rento za vdove, povrača pa tudi premije. Najvišja pokojnina znaša 46.200 Din in je dvakrat večja kot je bila pod Avstrijo.

Karenčna doba je petletna. Invalidska renta se izplačuje 65letnim zavarovancem brez zdravniškega izpričevala. Prav tako sme zavarovanec zahtevati invalidsko rento, ako je že izčrpal bolniško podporo, pa še ni sposoben za delo.

Zenske, ki služijo že 35 let in so 55 let stare, prejemajo starostno rento, četudi se lahko delajo. Tako je pri Pokojniškem zavodu 10 zavarovancev v visoki starosti, ki pa še delajo in vlečejo starostno rento. Vdovska renta znaša polovico možev rente. Pravico do vdovske rente ima vdova, če je bila poročena vsaj 6 mesecev in če je mož umrl pred 50. letom. Nezakonski otroci prejemajo rento samo za materjo. Do 18. leta se otrokom rente ne izplačuje, vendar se jim pa dajejo za nujne potrebe podpore iz draginjskega fonda.

Če zavarovanec umre pred dovršenjem karenčne dobe, tedaj vdova prejme le enkratno premijo, odpravnino.

Zavarovanci so plačevali pod Avstrijo premije v zlati valuti. Zato pa tudi mnogi prejšnji zavarovanci po prevratu niso mogli razumeti, zakaj se tudi rente potem niso izplačevale v zlati valuti. Predavatelj je tudi to pojasnil. Avstrija je imela zlato valuto samo do začetka vojne, takoli nato pa je avstrijski denar pričel padati tako, da je prišlo do prevrata prav za prav do popolnega bankrota. Zaradi tega tudi Pokojniški zavod ni prejel premij v zlati valuti. Naš Pokojniški zavod, ki je prevzel dedščino avstrijskega l. 1919, je prevzel tudi veljanska bremena — 66 milijonov dolgov mu je »prigospodarila« Avstrija, ki bi jih seveda tudi morala plačati, a od 66 milijonov dobi Pokojniški zavod le 400.000 Din povračila. Po prevratu so se premije morale seveda zvišati, da so dosegle prejšnjo zlato valuto. Zato je bilo tudi mogoče, da so pred l. 1924 večletni zavarovanci prejeli mnogo nižje rente kot pozneje zavarovani, ki so že plačevali premije zopet v zlati valuti, kajti med leti 1914—18 je imela zlata avstrijska krona le tretjino prejšnje vrednosti.

Ker pa to prav za prav vseeno ni bilo pravično, da so mnogeletni stari zavarovanci prejeli nižje rente kot nekajletni, zato je Pokojniški zavod skušal temu od pomoči in je valoriziral rente; med leti 1909—21 plačane premije se zaračunajo na povprečnino, s čimer se razlike med predvojno in medvojno valuto poravnajo tako, da znaša najvišja povprečna premija 95 Din, valorizirana pa nad 200 Din. Pokojniški zavod stori torej še več, kot bi po zakonu moral; izplačati bi moral na leto 900 tisoč Din, v resnici pa izplača 5 milijonov.

V prihodnjem predavanju bo predavatelj obrazložil osnutek novega zakona o zavarovanju tako, da se bodo nameščenci lahko dobro seznanili s tem, kaj se jim tudi sedaj in kaj jih čaka v bodoče ter kakšna je razlika med enim in drugim zavarovanjem.

Odhod češkoslovaških tekmovalcev

Ljubljana, 25. februarja.

Kakor smo poročali že včeraj, so bile mednarodne tekme v Bohinju v ponedeljek zaključene. Večina udeležencev je že odpotovala, nekateri so odšli na Bled, drugi so se pa vrnili domov. V Bohinju je ostalo še precej tujcev in gostov, ki so prišli na zimski odhiti. Tekmovalci so se večinoma že vrnili domov. Snoci je odpotovala z Bleda češkoslovaška tekmovalna ekipa pod vodstvom svojega tehničnega načelnika arh. Jarolimkeja. Snoci ob 17.30 so se četi pripeljali v Ljubljano. Na glavnem kolo-dvoru jih je pozdravil tukajšnji češki konzul inž. Ševčík, polnoštevilno je bila zastopana tudi ljubljanska Češkoslovaška obec, ki je svojim rojakom, ki so tako častno zastopali svojo domovino, priredila prisrčne ovacije. Na kolodvoru so bili zbrani tudi zastopniki JZSS, ki so se prisrčno poslovili od bratskih sportnikov. Četi so se odpravili naravnost domov.

Guttormsen, edini reprezentant Norveške, ostane pri nas še kakih 14 dni, ker bo še nadalje vodil tečaj JZSS za skoke na Gorenjskem.

Naš urednik je govoril davi s tajnikom JZSS g. Gorem in ga vprašal, kako je zadovoljen z mednarodnimi prireditvami v Bohinju. G. Gorec je dejal, da je prireditve v saken oziru uspele, da je bila tehnično in organizacijsko na višku in je pokazala, da se Jugoslavija glede mednarodnih tekmovalnih lahko kosa z drugimi narodi. JZSS bo v bodoče organiziral še več mednarodnih prireditev in stremel bo tudi za tem, da bo udeležba inozemcev še večja, da bodo prireditve dobile popolnoma mednarodni značaj. Jugoslavija si je pridobila tudi na tem polju mednarodni sloves in gotovo je, da bodo bodoče mednarodne tekme pri nas še uspešnejše uspele.

FILZOFOF

— Pravijo, da stoji, kar ne gre. Toda to so prazne besede. Doma imam stoječo uro, ki pa gre.

RES JE

Govornica na shodu: Če bi ne bilo žene, kje bi bil zdaj mož?

Glas iz občinstva: V raju.

NJEGOVA RAZLAGA

— Kaj je dvoženstvo?

— Dvoženstvo je, če ima kdo eno ženo več.

— Motiš se, to je šele enoženstvo.

PREPOZNO

— Rada bi vedela, koliko deklet si imel, predno si se zaročil z menoj.

— Dvanajst jih je bilo, pa sem v na-glici pozabil, da si ti tistajsta.

ISČE SE BLAGAJNIK

— Blaginjnika iščete?

— Da, kar dva iščem, novega in starega.

Z ženskami je križ.

— Čuj prijatelji, ali bi ne mogel pregovoriti svoje žene, da bi trošila manj denarja za nove obleke?

— Kaj te pa brigajo obleke moje žene?

— Pa še kako me brigajo. Vedno, kadar ima tvoja žena novo obleko ali klobuk, jo hoče imeti tudi moja.

LETALSTVO PRI OTROCIH

— Mi imamo kuharico, ki zna letati.

— Kaj si jo že videl leteti?

— Še ne, toda mamica je dejala, da odleti prvega.

Pride! Izvrstna šaloigra čarobnih arij in opojne muzike

DUNAJ, MESTO PETJA

Charlotte Ander

Maks Hansen

Paul Morgan

Pride!

Elitni kino Matica

Jutri! Jutri!

Dnevne vesti

— Brnski medicinci v Jugoslaviji. Od 22. marca do 15. aprila priredi Društvo českoslovaških medicincov v Brnu študijsko potovanje po Jugoslaviji. Ekspedicijski vodilni šef farmakološkega zavoda medicinske fakultete Masarykove univerze v Brnu prof. dr. Bouček. Znanje in prosvetni minister sta obljubila v ta namen denarno podporo. Ekspedicijski se udeležijo okrog 50 medicincov, ki posetijo Beograd, Sarajevo, Dubrovnik, Sušak in Ljubljano, da se seznanijo z našimi higijenskim ustanovami. Za udeležence študijskega potovanja po Jugoslaviji prireja Jugoslovenska liga v Brnu tečaj srbohrvaščine, pozneje pa priredi tudi predavanje o Jugoslaviji.

— Zelje občinskih uslužbencev. Na seji uprave Saveza organizacij uslužbencev selskih in mestnih občin kraljevine Jugoslavije je bila sprejeta daljša resolucija, v kateri naproša Zveza vlado, naj misli v novem zakonu na ureditev pravnega in gnetnega položaja ter na kvalifikacije občinskih uslužbencev. Vse to je v večini krajev naše države z dosedanjimi zakoni in magistratnimi statuti dokaj dobro urejeno in treba bi bilo na tej podlagi zasnovati bodočo ureditev osebnega in službenega razmerja občinskih uslužbencev. Gre v prvi vrsti za zagotovitev pridobljenih pravic, stalnosti, pokojnine iz rednih proračunov mestnih občin, ureditev kvalifikacije in strokovnih izpitov, zagotovitev minimalnih, ter za priznanje pravic do vseh ugodnosti, ki jih imajo državni uradniki, zlasti znižanje vojnje.

— Taks je oproščeno »Znanstveno društvo za humanistične vede v Ljubljani«. — Izprememba rodbinskega imena. Kr. banska uprava dravske banovine je dovolila Rudolfu Jakeli, pristojnemu v Celju, izpremembo rodbinskega imena Jakeli v Jakhel. Izprememba velja tudi za njegovo zakonsko ženo Marijo roj. Jakhel.

— Citroen v Jugoslaviji. Znan francoski tovarnar Citroen namerava baje zgraditi v naši državi tovarno avtomobilov in se v ta namen že pogaja z našo vlado.

— Avtomatični telefonski centrali v Zemunu in Zagrebu. Prometno ministrstvo je sklenilo sprejeti ponudbo nemških trdk glede nabave avtomatične telefonske centrale za 1000 naročnikov za Zemun, druge manjše pa za povečanje medkrajne telefonske centrale v Zagrebu, obe na račun reparacij.

— Kmetijske čitalnice. Poljedelsko ministrstvo je sklenilo ustanoviti po vsej državi kmetijske čitalnice.

— Razpušča društva. Literarno dramatični krožek v Ljubljani je razpuščen, ker nima pogojev za pravni obstoj.

— Prepoved zahajanja v krčme. Okrajno sodišče v Litlji je prepovedalo kolar-skemu delavcu na Rašči Bogomirju Gabersku posejanje krčme za dobo enega leta.

— Razid društva. »Ljubljanski akademski športni klub« je združil leta 1925 s športnim klubom Primorje in je s tem prenehal samostojno delovati.

— Vsem p. n. subskribentom dr. Gogolovega dela »Pedagoške vrednote mladinskega gibanja« se tem potom sporoča, da knjiga glede prejemnega odziva od strani naše javnosti — konaj 675 priglasev! — ne izide. Vsi oni subskribenti, ki so vplačali kakšen znesek, dobe denar vrnjen, če to javijo podpisane mu blaginiku (Ljubljana, Poljanski nasip 14/I.), v nasprotnem primeru se jim bo vplačani znesek vpisal v dobro na račun članarine za l. 1931. Možno je, da izide dr. Gogolova knjiga kot redna knjiga pri Sl. Šol. Matici za tekoče leto. — V Ljubljani, 24. febr. 1931. Pavel Plešničar, blaginik Slov. Šolske Maticе.

— Lep uspeh Kmetijske družbe za dravsko banovino na polju perutinarstva (ne živinoreje). Pri Kmetijski družbi deluje že dve leti selekcijski odsek za perutinarstvo. V okviru tega odseka se je začela tekočega leta ustanovila selekcijska zadruga za perutinarstvo s sedežem v Ljubljani in ne živinorejska, kakor smo včeraj pomotoma poročali.

— Sneg kaže tudi v marcu. Sušec ima »zakrivljen rep«, če ne otepa z »rilcem« pa udriha z repom. O resničnosti tega pregovora imajo naši stari kmetiči očani dolgoletne izkušnje. Taka dva kritična dneva sta v marcu 11. ob zadnjem kraju (sneg) in 19. ob mlaji (dež in sneg), obakrat seveda s primernim razumom! Bomo videli.

— Razpečavajte srečke »Jadranske Stražice«. »Jadranske Stražice« naproša vse, ki imajo srečke njene loterije, čije dobiteke se bo porabil za nakup šolske ladje za našo mornarico, naj jih čim prej prodajo in tako podpro to važno nacionalno delo. Zrebanje bo nepreklicno 12. marca.

— Smrtna kosa. V Krškem je umrl 22. t. m. g. Maks Zetter, davčni nadzornik v p. in bivši delavni blaginik in odbornik podružnice CMD. Zapustil je vdovo Tini in sina Maksa, kako je bil pa pri Ljubljani, je pa pokazal njegov pogreb v torek popoldne, ki se ga je udeležila vsa inteligencija iz Krškega in bližnjih krajev. — Svoji dobri prijateljem Francu Gregorčiču, Ivanu Globočniku i. dr. je sledil zdaj tudi blagi Maks. Naj v miru počiva ob vzhodni Trške gore, družini pa iskreno sožalje!

— Novi železniški tovarni listi. 1. marca pride v promet nova emisija železniških tovarnih listov za notranji in mednarodni promet. Sedanja emisija ostane v prometu, dokler ne bo izpraznjena.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina jasno, stanovitno in hladnejše vreme. Že včeraj je bilo v dravski banovini večinoma jasno, drugod pa še oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 12, v Skoplju 9, v Mariboru 7,2, v Ljubljani 6, v Zagrebu 4, v Sarajevu 3, v Beogradu 2 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769,3, temperatura je znašala —1,4.

— Umor na cesti. V nedeljo popoldne so kmetje, ki so šli iz Baškega Petrovega sela na izlet v Srbobran, našli sredi poti težko ranjenega mladeniča, v katerem so spoznali premožnega poseznika Franca Zacska in Petrovega sela. Prepeljali so k zdravniku, da bi mu nudil prvo pomoč. Toda vsaka pomoč je bila zaman. Zacska je kmalu umrl. Zdravnik je ugotovil, da je podlegel posledicam udarca po glavi. Nekdo ga je s topim predmetom tako močno udaril, da mu je počila lobanja. Orožniki so takoj uvedli preiskavo in aretirali več Zacskovih sorodnikov, ki so osumljeni uboja. Zacska je bil namreč samec in ker je bil izredno bogat, ni izključeno, da so se sorodniki hoteli polastiti njegovega premoženja.

— Cirkuski ubijalec iz Berlina aretiran v Mostarju. Policija v Mostarju je včeraj aretirala Madžara Josipa Winterja, rojenega l. 1892. Berlinska policija je namreč za njim izdala tiralo. Baje je Winter leta 1924 izvršil tri uboje. Pri zaslišanju je priznal, da je sodeloval pri pretepu, v katerem je bil sicer nekdo ubit, toda on sam ni nikogar ubil. Winterja so prepeljali v Split.

— Senzacionalen proces v Zagrebu. Včeraj popoldne se je pričel v Zagrebu senzacionalen proces proti Dimitriju Kubatu, Nikoli Ivanoviču, Ivanu in Jurju Fleimerju in Josipu Beckerju. Kubat in Becker sta leta 1925 na Dunaju naročila 30.000 kolekov po 250 Din, drugi trije so jih pa razpečavali. Leta 1925 je bila obmejna policija obveščena, da skuša Kubat vtihočlapi večjo množico ponarejenih kolekov v Jugoslavijo. Kubat je bil aretiran, z njim pa tudi njegovi pajdaši. Vsi obtoženci so na prostem, razen Kubata, ki je bil v zaporih v Sremski Mitrovici, odkoder so ga prepeljali v Zagreb. Državni pravdnik dr. Muža zahteva v imenu okoliškovne države 5.411.750 Din odškodnine. Ponarejevalska družba je namreč spravila že 21.000 ponarejenih kolekov v promet. Pri njih so našli samo še 8353 kolekov.

— Epilog spopada med financarji in tihotapei. Pred splitskim okrožnim sodiščem se je včeraj začela senzacionalna obravnava proti financarjem podpredsednikom Stjepanu Brajkoviču in Mihajlu Mandiču s Hvara ter proti Jurju Bilčiču iz Zastražiča. Tihotapei Anton Buloža, Josip Opačka in Ivan Medak so vtihočlapi iz Hercegovine na Hvar okrog 150 kg tobaka in ga skrili v gostilni Jurja Bilčiča. Bilčič jih je izdal finančnim organom. Podpredsednika financarje stráže Brajkovič in Mandič sta prišla v njegovo hišo, naperila puške na tihotapece ter zahtevala, da se udajo. Buloža je pa potegnil iz žepa nož ter planil nad financarja, ki sta začela streljati. V borbi sta bila ubita tihotapec Buloža in Opačka, dočim je Medak pobegnil. Tretja žrtev spopada je bila Bilčičeva žena, ki je bila tudi v sobi in jo je krogla zadela v glavo. Oba financarja se morata zagovarjati zaradi prekoračenja silobrana, Bilčič je pa obtožen, da je mrtve tihotapece oropal.

— Kakor je znanstveno dokazano, je telesna zaprtost, ki se posebno rada pojavlja pri ljudeh, ki mnogo sede doma. Če se vas loti ta bolezen, ne zanemarite je, nego vzemite zvečer predno greste spat 1—2 žlici Figola in uredi se vam prebava ter popravi zdravje. Figol se dobiva po vseh lekarnah.

Iz Ljubljane

— Iz Stebri na Kongresnem trgu iz umetnega kamna, ki služijo za odbijanje pri spomeniku in parku, nimajo sreče; večkrat jih oplazi kakšen voz ter poškoduje, ker umetni kamen, ki je sicer finejši, a slabši — beton, ne prenese močnejših sunkov ter se krši. Nedavno je neki voz podrl stebel pri Filharmoniji, te dni se je pa nekdo zaletel v stebel pri spomeniku pred cerkvijo, ter ga odlomil pri tleh. Enaka usoda čaka tudi ostale stebre. Takšni stebri so pač primerni za okras, sicer se pa ne obnesejo.

— Iz V mestu in po bližnjih grčih izginja sneg. Sonce, jug in mestni delavci pospravljajo zadnje kupe snega po ulicah. Da bo ta februarjev sneg stal mestno občino težke tisočake, smo že omenili. Mestne finance so v taki zimi tem bolj prizadete, čim bolj se širi mestni pometur. Pa bo treba kmalu štediti občini tudi pri tisočakah za sneg, saj se navezadnje meče vendar le vse skupaj — v vodo!

— Iz Podaljšanje plinovih cev. Ob desni strani Vidovdanske ceste so te dni izkopali delavci ob Bahovčeve trgovine do oglja Možinove gostilne jarek za plinove cevi.

— Iz Redka prikazen so v mestu krovaki a zadnji sneg in lakota sta jih te dni prignala na trtve blizu hiš.

— Iz Plazovi s stroh so zadnje dni marsikoga oplazili. Iz nekaterih strešnih žebrov pa tudi še lije na hodnike in ljudi, ker so žlebovi razjedeni, deloma pa polni snega.

— Iz Deputacija iz Trnovega je že dvakrat prišla v naše uredništvo zaradi kislega zelja in nam izročila tudi pisemno pojasnilo, kakšna vnebovpritoča krivica se godi zeljaricam. V dopisu je razloženo, da je trnovska zeljarica ga. M. Pogačnik iz Korunove ulice prodala močanskemu županu Oražmu zelje po 3 Din, ta je pa dal 3 delavce, sode, plačal dovoz in odvoz ter tudi mitnico, vendar je pa isto zelje prodajala firma »Prodac na trgu« po 3 Din. Kdo bo torej trgovcem z zeljem plačal primanjkljaj? Gostilničar pri »Šestici« na Dunajski cesti je pa Oražmu plačal za zelje rad Din 3,60. Zdaj vidite — pravi dopis —, kakšna krivica se godi davkoplačevalcem, ki hočejo svoje zelje pošteno prodati. Po pravici rečeno, da trnovsko zelje povsod slavi kakor ljubljanske klobase. — Tako torej pojasnilo, mi pa pravimo, da smo zgodbe z zeljem že vsi sili, saj zelje ni glavna hrana in tudi tako drago ne, da bi si ga človek ne mogel privoščiti, če ga rad je.

— Iz Sušec se bliža. Po drevednih, vrtovih in parkih sta se že jela oglašati kos in škinkovec, seveda še nekam nezaupno. O kosu pravi stara prislovica: »Kos prepeva, gnezdo znaša, mrzli sušec gori gre!« — 12. marca pa je sv. Gregor, t. i. dan, ko se začne ptički »ženiti«. Da bi jim le sušec s svojim zvinitim repom ne pokvaril svatb.

— Iz Pa ga je le naredil. Včeraj smo očitali Matiji, da ni ledu razbijal, ker ga sploh ni bilo, da ga pa tudi naredil ni. Pa je nam menda zameril in davi smo videli, da zna delati led, čeprav ga je naredil en dan prepozno. Sicer pa navzlic občutnemu padcu temperature tudi v zgodnjih jutranjih urah že močno diši po pomladni tako, da nam Matija s svojim iedom ne bo pričaral mraza.

— Iz Električna cestna železnica sporoča, da se bo danes zvečer vršil nočni promet radi popravila proge samo do 11. ure zvečer.

— Iz Lutkovno gledališče na Taboru proslavi stoletnico rojstva Frana Levstika z narodnim umotvorom: »Martinom Krpanom«, ki ga je dramaturgiral br. Jaka Špičar iz Radovljice. Tem večji pomen ima ta igra za nas, ker so »gipravna dela« iz vršile najboljše domače moči ter so tako pripomožile, da bo ta narodna starina z vsem svojim bleskom ohranjena tudi tej mali pozorniki. Glave in klobi, kakor tudi novi tip jugoslovenskega Gašperčka je uporabil br. Erbežnik. Scenarijo je napisal gledališki slikar g. Magolič. Trupla in priključke je oskrbel brivski mojster g. Podkrajšek. Klobuke pa modni atelje Ivanke Stegnarjeve. Krpanovo vlogo igra br. Počivavnik. Režijo vodi br. Zidarič. Predvidoma se bo vršila slavnostna predstava že to nedeljo 1. marca ob 15. uri. Društveni orkester bo odigral pudpuri slov. narodnih pesmi, nakar bo imel avtor slavnostni govor. Uprava vjudno vabi k tej slavnostni predstavi tudi odrasle, da si ogledajo to izvržno in upoštevanje vredno narodno delo. Priprave trajajo že pol drugo leto in so bile vezane z velikimi stroški, kar naj cenjeno občinstvo in prijatelji Tabora blagohotno upoštevajo.

— Iz Koncert Pavle Lovšetove. V petek dne 6. t. m. koncertira v Filharmonični dvorani sijajna koncertna in operna pevka ga. Pavla Lovšetova. Za svoj prvi letošnji koncert si je sestavila izredno zanimiv spored, ki obsega pesmi in operne arije. V njenem koncertu sodelujejo gđ. Majda Lovšetova in konservatorista Lipovšek (klavir) in Pfeifer (violino). Natančni spored javimo v prihodnjih dneh. Opozorjamo pa, da bo za koncert na razpolago tudi tiskano besedilo vseh pesmi in arij, ki so na programu. Predprodaja v Matici knjižarni.

— Iz Pevski zbor učitelstva UJU v Ljubljani sporoča vsem članom in članicam, da se vrši zadnji pevski tečaj za turnejo 27. februarja, začetek ob 20. uri samo za ženski zbor, 28. februarja začetek ob 8. uri ter 1. in 2. marca pa za mešani zbor v prostorih Glasbene maticе. Polnoštevila in točna udeležba strogo obvezna. — Odbor.

— Iz Zimsko kopališče SK Ilirije. — Ob ponedeljkih, sredah in petkih ob 16. do 18. ure je kopališče odprto samo za dame, izven tega časa in vse druge dni pa za splošen obisk. Kopališče s svojim velikim plavalnim bazenom in skakalno desko je odprto tudi ob nedeljah ves dan. — Uprava.

— Iz »Sedem orlov« — krasen letalski zvočni film. Danes ob 4., pol 8. in 9. uri zvečer bo predvajala Z. K. D. v kinu »Ljubljanski dvor« krasen zvočni film iz življenja vojnih pilotov za časa svetovne vojne. Obravnava opasno borbo v zraku in lep ljubljanski roman Francosinje in mladega angleškega letalkega častnika. Ta film naj si vsakdo ogleda.

— Iz Kako vzgajamo in obrežujemo šparije, bo drevi ob 19. predaval v predavalnici mineralnega inštituta na univerzi znani strokovnjak meščansko-šolski učitelj g. Anton Smerdelj. Ker imamo po vrtovih še vedno premalo plemenitega sadja, naj lastniki vrtove tega poučnega predavanja podružnice Sadržarskega in vrtnarskega društva nikar ne zamude. Vstop je tudi nečlanom prost.

— Iz Mestna zastavljalnica bo imela redni dražbi za v juliju 1930 zastavljene dragocenosti: zlatino, srebrnino in dragule, dne 6. marca, za efekte: perilo, stroje itd. pa 12. marca t. l. vsakikrat ob 15. uri v uradnem prostoru na Poljanski cesti 15.

— Iz Roditeljski sestanek. Državna meščanska šola na Viču pri Ljubljani priredi v soboto, 28. t. m. ob 18.30 takol po litanijah v šolski telodavnici roditeljski večer. Na dnevnem redu je predavanje o vzgoji naše mladine (predava ravnatelj) in prosti razgovor staršev z učitelstvom ob priliki zaključka II. trimesečja. Starši učencev in učenci so dolžni udeležiti se tega sestanka. Ker je pa tema predavanja posebno glede na sedanjost časa zelo važna, se vjudno vabijo poleg staršev tudi vsi prijatelji šole in mladine. — Ravnateljstvo drž. meščanske šole na Viču.

Danes ob 4., ½ 8. in 9. uri
Krasen letalski zvočni vefilm

„SEDEM ORLOV“

„Kino Dvor“

— Iz Akademsko starešinsko društvo »Jadranc« ima drevi ob 20.30 uri v restavraciji Strukelj svoj redni mesečni društveni sestanek. Na sestanku predava dr. Ferdo Kozak »O sodobnem človeku in njegovih politih«. Po predavanju bo debata.

— Iz Dražba občinskega lova Predvor, ki naj bi se vršila dne 2. marca pri sreskem načelnstvu v Kranju, se preklicuje, ker se bo lov podaljšal dosedanjemu zakupniku.

— Iz Sentiakobski gledališki oder vpripori v soboto, 28. febr. in v nedeljo 1. marca izvršno veselje v treh dejanjih »Extremale«, ki je imela pri vseh dosedanjih vpriporitvah krasen uspeh. Vse predstave so bile razprodane. Posetniki so se temeljito nasmejali. Vstopnice se bodo dobile od četrtka dalje v trgovini gospoda Milosa Karničnika na Starem trgu.

— Iz Četrtekov plesni tečaj — Jenkove šole ima jutri 26. t. m. svoj zaključni venček. Vabljeni vsi posetniki in vpeljani gostje.

— Iz Preporodova plesna vaja se vrši radi tehničnih težkoč v nedeljo zvečer ob pol 20. v areni Narodnega doma. Na to izpremembo vjudno opozarjamo vse cenj. plesalke in plesalce.

— Iz Vsi novinarji z legitimacijo imajo prost vstop na II. kuharsko razstavo.

— Iz Nesreča pri telodavbi. Včeraj se je pri šolski telodavbi ponesrečil 14letni Alojzij Kobal, sin železniškega nadretničarja. Padel je z bradije in si zlomil levo ključnico. Prepeljali so ga v bolnico.

Iz Celja

— c Na zadnji seji okoliškega občinskega sveta celjskega dne 21. t. m. se je razpravljalo tudi o prošnji za izrek krajevne potrebe za novo gostilno, ki je namerava odpreti podjetni g. Franc Kolenc v Zagradu pri Celju. Prošnja g. Kolenca pa je bila odbita z glasovi občinskih odbornikov, ki so nekdo pripadali bivši nemški stranki in pa narodno indiferentni socijalno-demokratski stranki. To je popolnoma razumljivo, če pomislimo, da trdna narodna zavest g. Kolenca gotovim ljudem že od nekdaj ni bila posebnost pri srcu. Pripomniti pa moramo, da leži poslopie, v katerem bi g. Kolenc odprl gostilno, na eni izmed najlepših razglednih in izletnih točk v neposredni bližini Celja in bi bilo otvoritev dobre in solidne gostilne na tem mestu iz tujkoprometnih razlogov čim iskrenjeje pozdraviti, namesto da se zavrže prošnja takega prosilca, kot je g. Kolenc. Nešteto pritožb se je že slišalo zaradi pomanjkanja gostilne na tem kraju, ki ga obišče toliko tujcev v poletni in zimski sezoni. Pa tudi pot na Stari grad bi se zelo izboljšala, ker je g. Kolenc obljubil, da bo to cesto in pot sam vzdrževal v najboljšem stanju in jo po potrebi nasipal ter utrjeval. Zato bi ta sklep ne smel vplivati na event. podelitev koncesije.

— c VI. strelski večer se bo vršil v petek 27. t. m. zvečer ob 20. na kegljišču v kleti Celjskega doma (hotel Union). Vabljeni so vsi člani in prijatelji Strelske družine.

— c Gostovanje Hudožestvenikov v Celju. Iz Beograda priso te dni v Slovenijo slovitni Hudožestveniki, ki nameravajo gostovati tudi v Celju in sicer v nedeljo 1. marca zvečer z Gogoljevim »Revizorjem«. Obvezno poskusno rezerviranje vstopnic traja le še danes do 18. ure zvečer v knjižarni Goričar & Leskovek na Kralja Petra cesti.

— c Proslava Sattnerjeve 80-letnice bo v Celju na praznik sv. Jožeta v četrtek 19. marca. Ta dan vpripori pevsko društvo »Maribor« Sattnerjev oratorij »Vnebovstaje«. Pri koncertu bo sodelovalo 90 pevcev in pevke ter 50 godbenikov, kot solisti pa nastopajo ga. Lovšetova in gg. Neralič in Zivko. Koncertu bo prisostvoval najbrž tudi jublilant sam.

— c Predavanje o dr. Kramarju in slovanstvu bo imel jutri 26. t. m. ob 20. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma ministar v p. in odvetnik g. dr. Vekoslav Kuvkovec iz Maribora. Na to zanimivo predavanje, ki se bo vršilo pod okriljem Jugoslovansko-českoslovaške lige v Celju, opozorjamo vse narodno zavedno občinstvo, zlasti pa odraslejšo šolsko mladino in Sokole.

Iz gledališke pisarne

DRAMA

Začetek ob 20.

Sreda, 25. februarja: »Divji lovec«. Red B. Četrtek, 26. februarja: »Glembajevi, premijera. Red E. Petek, 27. februarja: Zaprti. Sobota, 28. februarja: Ob 16. uri. »Glavni dobitek«. Dijaška predstava po globoko znižanih cenah. Izven. Nedelja, 1. marca: Ob 15. »Princeska in pastirček. Ljudska predstava po znižanih cenah. Ob 20. »Trije vaški svetniki. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Finžgarjeva narodna igra »Divji lovec« v premijerski zasedbi in režiji profesorja Osipa Sesta se ponovi v ljubljanski drami drevi ob 20. uri. Predstava je za red B.

Miroslav Križar: »Gospoda Glembajevi«. Moderna hrvaška drama, snov ji je zajeta iz življenja boljše zagrebske družbe. V tej drami nam predloči pisatelj sliko iz življenja nekdanjih meščanskih mogotcev. Na naš oder jo je postavil g. dr. Branko Gavella. Predstavi prisostvuje avtor, ki je že prišel v Ljubljano in bo jutri popoldne navzoč tudi pri generalni skušnji Predstava se vrši za abonma reda E. Glavni vlogi igra g. Emil Kralj in je ta vloga ena največjih, kar jih je do sedaj odigral tekom svojega večletnega, izredno uspešnega delovanja na odru naše drame. Ostalo zasedbo smo navedli že v včerajšnji številki našega lista.

Dijaška predstava v ljubljanski drami. V soboto popoldne ob 16. uri se vpripori Lipahova izvirna komedija »Glavni dobitek« kot dijaška predstava po globoko znižanih cenah.

Gostovanje Hudožestvenikov. Za obe gostovanji slavni ruski umetnikov-igralcov vlada med našim občinstvom živo zanimanje. Prvi večer nam bodo igrali »Revizorja«, s katerim so pred leti že gostovali pri nas. Tudi naše gledališče je že parkrat vpriporilo to izvršno rusko komedijo v prevodu univ. prof. dr. Prijatelja. Drugi večer pa igrajo »Belo gardo«, ki je za naše mesto in repertoar noviteta. Predprodaja vstopnic pri dnevi blaginji v operi.

OPERA

Začetek ob 20.

Sreda, 25. februarja: »Dijak prosjak«. C. Četrtek, 26. februarja: »Lohengrin«. Gostuje Marij Šimenc. Red D. Petek, 27. februarja: »Revizor« Gostovanje Hudožestvenikov. Izven. Sobota, 28. februarja: »Bela garda«. Gostovanje Hudožestvenikov. Izven. Nedelja, 1. marca: Ob 15. »Tosca«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. Ob 20. »Dijak prosjak«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Nocoj se ponovi Millöckerjeva opera »Dijak prosjak« z g. Gostičem v naslovni partiji. Lepota glasbe, napeta vsebina in slikoviti kostumi so pripomogli izvedbi pri premijeri do zelo lepega uspeha. Sodelujejo ga. Poličeva, Ribičeva, Kogejeva, gg. Zupan, Drenovec, Peček, baletni zbor z gđ. Moharjevo in Golovinom. Dirigent kapelnik Neffat, režiser g. Povhe. Predstava se vrši za abonma reda C.

Marij Šimenc gostuje jutri v naslovni partiji opere Lohengrin. Elzo poje prvič na našem odru gđ. Majdičeva. Vlogo kralja poje g. Križaj. Telramund gosp. Primožič, njegovo soprogo Ortundo g. Thierry, Glasnik je g. Grba. Prvovrstna zasedba pod vodstvom opernega ravnatelja jamči za lep uspeh in velik užitek. Predstava je za abonma reda D.

NOGAVICE ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Tragedija na rumunski meji

Na sovjetsko-rumunski meji blizu Kopanke nad Dnjestrom se je odigrala 13. t. m. pretresljiva tragedija. Dva sovjetska državljana, Laurentij Čerščenko in njegov sin Trohim sta hotela pobegniti v Rumunijo. V ta namen sta navela dva tihotapca, ki naj bi ju proti primerni nagradi prepeljala na rumunski breg Dnjestra. Ob določenem času sta prišlo oče in sin k reki, plačala sta tihotapcem nagrado in sedla s svojo skromno priljago v čoln. Tihotapca sta odvedla proti rumunski strani reke, sredi reke sta pa nenadoma napadla begunca, ju oropala in vrгла v vodo, sama sta se pa vrnila na rumunski breg.

Oče in sin sta hotela plavati do rumunskega brega, pa ju je opazila sovjetska obmejna straža in začela streljati za njima. Ena krogla je smrtno ranila očeta, ki je takoj utonil. Sina so pa ranili samo lahko v nogo in imel je še toliko moči, da je priplaval do brega, kjer so ga rumunski obmejni stražniki prijeli in prepeljali v zapore v Kišinjev.

E. G. Norris.

Vročča kri

Roman.

Gospodinja je sedela v nizki pritlični sobi v naslanjaču pred zamreženim oknom, kolena je imela pokrita z odejo, rame pa s pisano ruto. Podobna je bila mrkemu staremu vojščaku z usnje no kožo, globoko brazgo čez čelo in krčevito stisnjenimi ustnicami. Zeldi je planila k nji in pokleknila pred njo. Francosinja je sicer močno smrdeča po česnu, toda to je ni motilo, in impulzivno je potrla staro, zgrbančeno roko.

— Hm, zdí se mi, da si niste še dočela opomogti, gospodična. Se le v boleznih se človek nauči ceniti zdravje. Da, da. Mnogo ste pretrpeli. Pozna se vam. Poveste mi, gospodična — Ne, ne — ne, madame moram reči zdaj, mar ne?

— Recite mi vendar Zeldi, — je prosila.

— Dobro, mala Zeldi — kaj se vam ni godilo dobro?

— Zdaj se počutim že mnogo, mnogo bolje. Ze zavest, da sem zopet v New Yorku. mi je v oporo. In delala bom za vas, kakor mi se niče.

— No, počasi se bo vse obrnilo na bolje. Kaj pa je z Georgom?

Zeldi je zmajala z glavo.

— Ne vem, madame. Ne vem niti, kje je. Nesporazum je nastal med nama, to je vse; prepirala sva se in zapustil me je ali, bolje rečeno, jaz sem ga zapustila, ker mi hotel ničesar več slišati o meni. Potem sem pa zbolela in ležala v bolnici, kar itak že veste.

— Da, John mi je pravil. Kje pa ti si? Pokličite ga vendar! Ta strahopetec se sam ne upa priti blizu.

Na Zeldin migljaj je prišel John po stopnicah dohi in takoj je začel v tesni kuhinji kuhati čokolado. Zeldino pomoč je odločno odklonil in madame Boulanger je pravila, da je zahajal skoraj vsako popoldne k nji, kuhar čokolado in jo zabaval. Večnoma sta govorila potem o Zeldi in madame Boulanger je s kimanjem pokazala, da ji je znana njegova srčna skrivnost.

Vsi trije so prigrizovali kruh z maslom in srebrni vroči čokolado; potem je Zeldi pravila, kaj vse je pretrpela v bolnici.

— Ne vem, — je zaključila svoje pripovedovanje, — morda je imela gospodična Carmody prav. Sploh bi me ne bilo tu, da me ni poslala proč. Bila sem morda močnejša kot sem mislila. V bolnici nisem mogla več vzdržati, toda misel, da bi morala iz nje, mi je bila še strašnejša. Moji možgani so bili pač enako bolni, kakor moje telo. In moje srce tudi, — je pripomnila zamisljeno.

Potem je pravila, kako je odšla domov, preplašena in vsa v strahu, da bi se ne onesvestila, v mesto iskat poštini urad. Kako je pregovorila uradnika, da je sprejel in poslal po povzetju brzojavko, v kateri je prosila svoje newyorške prijatelje pomoči. — Osrečujoči odgovor je prišel takoj. John ji je brzojavil, naj pride takoj v New York, da ji je denar že poslal in

da jo sprejmeta z madame Boulanger navdušeno.

Zivljenje v hiši madame Boulanger je šlo kmalu svojo znano pot. Zeldi je imela zopet svojo podstrešno sobico. Stari najemniki so jo prijazno pozdravljali, če so jo srečali v veži ali na stopnicah, in novim obrazom se je kmalu privadila. Toda hiša je bila zasadena komaj do polovice in Zeldi je opazila, da je zelo zanemarjena, od kar je bilo gospodinjstvo več ali manj prepuščeno malomarnim služkinjam. Madame Boulanger je hotela, da bi Zeldi nadzirala služkinje, oddajala sobe, skrbela za red v hiši in vpraševala najemnike po njihovih željah; za to bi dobivala poleg hrane in stanovanja deset dolarjev na teden. Zeldi je bila s tem zelo zadovoljna. Misel na gledališče se je bila umaknila daleč v ozadje. Za gledališče se je zanimala zelo malo in njena edina želja je bila premagati se.

Preteklost je bila pozabljena. Zeldi je bila postala čisto drugačna. K večjemu ji je prišel včasih na misel Buster in motil njeno ravnanje. Toda tudi v tem pogledu je upala, da je našel novo gospodinjstvo, ki ga ljubi in ne guje. Stara, kosmata, po česnu smrdeča Francosinja, simpatični, dobrodušni, zvostno udani John, gospodinjstvo in skrb za red v hiši, vse to jo je preveč zanimalo, da bi mislila še na kaj drugega.

Tudi na zunaj se je bila izpremenila. Svežega mladostnega lepota obraza, na katerega je bila nekoč tako ponosna in ki je bil tako privlačen za moške, ni bilo več. Njena zdrava, žareča barva, rdečica njenih lic in lesk njenih oči — vse to je bilo izgubljeno. Toda čudno — bilo ji je vseeno, kakšna je bila. Njene debele krite so bile zopet žolte in motne; oči so ji tičale globoko v duplinah in bile so modro obrobene, lčne kosti so ji štrlele močno naprej. Namesto mladostnega izraza in vedno smehljajočih se ust so bile poteze njenega obraza mirne in resne. Njena koža je postala skoraj prozorna; nekaj nadnaravnega, čudovitega jo je obdajalo.

Polagoma je napravila Zeldi v hiši red in se začela zanašati na svojo novo moč. Madame Boulanger je bila pogosto stina in nikoli ni bila z vsem zadovoljna, toda Zeldi to ni motilo. Staro gospo je imela rada in z veseljem je prenašala njeno sitnost. Skrbela je za njo in prizadevala si je izpolniti vsako njeno željo. Stara delati sploh ni več mogla. Samo obleči se je še mogla in stopicati od postelje do stola. Zeldi ji je kuhala in jedla navadno z njo. John se je njima pridružil vedno šele pozno popoldne, toda zdaj je kuhala čokolado Zeldi in tudi za vse drugo je morala skrbeti. John je bil v svoji nerodnosti in sramežljivosti komičen, in vendar simpatičen. Zeldi se mu je rada smejala, toda ne zaničljivo, temveč dobrodušno.

UCENEC PREKOSIL UCITELJA

— Napiši na tablo zamrznjena voda, — pravi učitelj Mihcu.

— Mihcu napiše »led«.

— Kaj pa je to? Napiši, kar sem ti rekel.

— Čemu pisati dve dolgi besedi, gospod učitelj, če pa zadostuje ena kratka.

Rusija hoče Evropo gospodarsko uničiti

Sovjetska vlada je v zadnji fazi velike defenzive in čez nekaj let preide v veliko ofenzivo

Včerajšnje »Lidove Novine« priobčujejo zelo zanimiv dopis svojega moskovskega poročevalca, ki piše:

Po daljšem času sem dobil nekaj čeških listov, nekatere žal starejšega datuma. Vsebinsko novine me je izredno presenetile. Kako je mogoče posvečati toliko prostora trenjam med političnimi strankami, kako je mogoče trošiti energijo recimo za manjšinska vprašanja? Vse to ni nič v primeri s tem, kar se godi tu, za hermetično črto, ki se imenuje sovjetska meja.

Ze več let se nam godi slabo, slabo v tujakšnem smislu. Res je, da ni obutve, da ni kaj obleči, ni kje stanovati, ni kurjave, ne razsvetljave, ni posode, ne žeblice, ni najnujnejših potrebščin vsakdanjega življenja, v lekarnah je malo lekarstev, najstari moreš le zelo piti. Pa tudi če bi vse to na bргу bilo, nimajo ljudje denarja, da bi si mogli kupiti. Leta 1917 je nastala revolucija v krusnih kolonah. Takrat je bilo v primeri s sedanji razmerami idealno, dobilo se je vse. Vse to je pri vas na zapadu znano. 13 let čakajo v Evropi baš zato na padec sovjetov. Pravi se — v letošnji zimi, na pomlad, prihodnje leto. Padca pa ni. In najbrž ga v doglednem času tudi ne bo. Zakaj?

Sovjetska vlada in režim GPU sta potisnila vso Rusijo v neizmerno duševno in telesno trpljenje. Vse mogoče smo že prestali, zimo, bedo, bolezn, glad — nič nas ne more več presenetiti. Sledila je moralna otopelost in telesna zakalenje. Sovjetska vlada je v zadnji fazi velike defenzive in čez nekaj let preide v veliko ofenzivo. To bo gospodarski in s tem tudi politični napad. To ne bo več skrivaj pošiljan denar komunističnim strankam in uredništvom na zapadu, temveč bo nekaj čisto drugega. V SSSR — kakor je nedavno izjavil v svojem govoru komisar javnih del Cihon — bo delala stotimilionska armada delavcev-služnjakov (tega ni rekel, toda iz njegovih pjasnil je jasno razvidno), ki sami ne bodo mogli odločati o vrsti niti o kraju svojega dela — lahko jih bodo vrgli po potrebi v Volge na Ural ali v Sibirijo v Turkestan — in zato bodo sužnji državnega dela. Ti milijoni delavcev poskušajo uničiti zapadno civilizacijo in sedanji deloma zasebno podjetniški red. Nedavno je prišla šele nezmatna količina sovjetskega izvoznega blaga na zapad in glej — Amerika in Evropa sta v en glas zakričali: dumping!

Kaj bo čez pet, deset let? Tu marljivo proučujemo problem brezposelnosti v kapitalističnih državah ter sploh vsako njegovo slabo stran in vrzel. Studirajo taktiko in strategijo bodoče velike ofenzive, način, kako napadati. Dumping! Kaj zato, če tukajšnje prebivalstvo živi? Moko in sladkor prodajajo pod ceno, ker so potrebne valute. Imeti je treba dolarje za vzdrževanje dragih inozemskih inženjer-

jev — strokovnjakov. Da lahko kupujejo stroje, morajo prodajati recimo ga-loše ali tekstilno blago, čeprav ga za ljudstvo ni, državne trgovine prodajajo pod evropsko ceno ruske starine, slike itd. Produkcijski stroški niso veliki. Sirovina večinoma raste sama ali pa se konfiscira, delavci dobivajo nizke mezd, za katere si kupijo komaj kruha, slanikov in zelja. V severnih pokrajinah delajo izgnanci, brezplačno pripravljajo les in drva. Kakor pred vojno, je s tem tudi zdaj velika muka, zaslužka pa nobenega. Strokovnjaki, pospešujoči petiletko, očitajo komisariatu javnih del, da slabo mobilizira delavce, kajti če hočemo imeti mnogo lesa za izvoz, je treba več delavcev, nego jih pošilja politične jet-nišnice in izgonske postaje, kjer so tudi žene in starčki. Zakaj bi ne vpregli kulakov (bivših premožnih kmetov), pravijo strokovnjaki, če jih že hočemo likvidirati kot razred? Toda v severnih pragozdovih jih likvidirajo ne le kot razred, temveč tudi kot žive ljudi. Koliko birokratizma, te rak rane vsega sovjetskega, ima pri tem odločilno besedo! Razni uradi si dopisujejo in se prepirajo glede lesa, človeško delo pa mora biti pri rokah. Govori se, da bodo na spomlad kmetje v kolektivnih gospodarstvih delajo pod bajoneti nadzorujoče vojske. Sabotaža ali pobeg bo izključen. Kontrola dela in efekta bo avtomatično pokazala, kdo in kje ne dela. Človek se nehoti spomni, kako so gradili piramide.

Ob ogromnem nasilnem pritisku na ruskega človeka se je vendar v petletnem načrtu mnogo posrečilo in marsikaj se uspeva. Začenja se pot navzgor. Mnogo novih tovarn bo kmalu obratovalo. Zgrajene niso zapadno od Moskve, temveč vzhodno, daleč v za-ledju, tako da bi v primeru vojne in umika rdeče armade industrijska središča ne prišla sovražniku v roke. Te tovarne začno čez nekaj let obratovati. Je skoraj gotovo, da bodo delale v mnogih primerih za izvoz, pa tudi za domači konzum. Pojde za gospodarsko ustrahovanje Evrope. Svetovne revolucije ni bilo, pa naj pride svetovni gospodarski krah, kateremu bo že sledilo tudi vse drugo. V ta namen pripravljajo tu poleg prvotnega kadra delavcev cele armade delavskih napol sužnjev.

Sovjetom pomaga moralno zlasti težak položaj v Evropi, dalje narodnostna trenja in zavist, zaščitne carine in vojne, iz tega izvirajoča brezposelnost in sploh lahkomišelnost, s katero notri Evropa sfingo SSSR. Bilo bi na-pačno analizirati tukajšnje življenje, razdeliti ga na sestavne dele in kritizirati posredne dele. Ne. Ali sprejmete ves kompleks SSSR z vso njegovo se-janjo grozo, toda z velikim ciljem pred-čelbi, ali pa ga odklonite. Biti si mo-ramo na jasnem, za obe možnosti je re-ba izdelati načrt. Konkretno: Kaj storiti? Ali mislite, da vam bo čez 5

ali 10 let pomagal nekakšen carinski zid proti blagu, ki ga bodo izdelovali tukajšnji delavci z ameriški stroji pod vodstvom nemških inženjerjev? Morite se.

Pozor na politiko dremanja! Kar iz-po vzemite v roke tukajšnje statistiko in pripravite se na težko uro, sicer bo jo! Doma odstranite vse vzroke kr-ve in seveda tudi mnogih socialnih krivic in s tako očiščeno vestjo odgo-vorite na načrt z načrtom!

Borba se kmalu prične. Moči so razdeljene. Na zapadu bodo mnogi simpatizirali s sovjeti. Tu mnogi so-vjetje sovražijo. Toda vodstvo je v ro-kah fanatikov, ki pojdejo na vse in se so znali v Rusiji uničiti cele socialne razrede, pač ni pričakovati, da bi se ceremonili z zapadom.

Velika kolonija šimpanzov

Pasteurjev zavod je ustanovil s podporo francoske vlade v pragozdu francoske Guineje hotel, opremljen z vsem potrebnim za raziskovalce, ki nameravajo temeljito proučevati življenje opic, zlasti šimpanzov. Hotel so zgradili sredi pragozda, blizu študijske stanice Pasteurjevega zavoda Pastori-je v kraju, kjer je doslej največja ko-lonija šimpanzov. Hotel bo odprt vsem raziskovalcem ne glede na narodnost. Študijska stanica Pastori-ja je malo mestece blizu Kindije, železniške po-staje na progi, ki veže glavno mesto francoske Guineje Conakri s Kanka-nom sredi pragozda.

Ce izstopimo v Kindiji in se napo-timo peš v pragozd, pridemo čez pičlo uro do ogromne kolonije šimpanzov, ki štejejo pol milijona opic. Novi hotel je okrog 130 km daleč v pragozdu. Zdaj je poln francoskih učenjakov, ki delajo po naročilu Pasteurjevega zavo-da različne poskuse in skušajo odkriti povzročitelja raka. Sto šimpanzov je dobilo umetnim potom raka in zdaj učenjaki opazujejo, kako se bolezen razvija in če se zaradi lahko prenosa na zdrave opice. Skoraj vsi šim-panzji, ki jih rabijo v laboratorijih za poskuse, so doma iz kindijskega pra-gozda. Dan za dnem gredo nove po-šiljke za Pasteurjev zavod v Parizu.

Živali, ki ne pijejo

V puščavi živče živali v dobi suše dolgo ne pridejo do vode. Nekatere si po-magajo s tem, da sušo kratkotalno pre-spe. Tako praktično so neke vrste glo-dalci (cynomys fulvus) v turketskanskih stepah, ki je na nogah samo štiri mesece, dokler je kaj vode in zelenja. Čim se pa prične suša, kar je v začetku junija, za-spi in spi tudi čez zimo. Če ga pa uja-memo in mu dajemo svežo hrano, zaspi šele v decembru.

Žuželke imajo v sebi mnogo več vode, če dobivajo hrano, v kateri je mnogo vo-de. Pa tudi pri suhi hrani ima telo žužel-ke v sebi več vode, nego jo je v hrani. Voda nastane v telesu pri presnavljanju hrane. Zato nekaterim žuželkam ni tre-ba pogosto piti. V splošnem pa žuželke čisto pijejo in posebno poleti neprestano iščejo vlogo. Ose in čebele iščejo vodo posebno v vročini, metulji pa srkajo vodo iz močvirja, na katerem radi posedajo.

**Najmodernejši
šivalni stroji**

OGLEJTE
SI
ZALOGO
PRI
TVRDKI

Ludo. Baraža, Ljubljana
SELENBURGOVA ULICA 6. TELEFON 29-80

Klišaje

vseh vrst enobarone in večbarone izdeluje klišarna

Jugografika

Dr. Petra natis
števil. 23
Telefon 2496

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakovi — Na upravljanje brez znakov se odgovarjamo Najmanjši oglas Din 5.—

KETACENJE VOLNE,
vate za modroce, blazine, odeje,
šivanje in popravila
LJUBLJANA, Rožna ulica 19.
884

Modroce
predeluje in očisti čisto prahu
na specialnem stroju samo

Rudolf Sever,
LJUBLJANA, Marijin trg 2
25/L

ŽELEZNO JERMENICO
premera 140 in 23 cm širine, za
železno premera 80 do 90, širi-ne 38—42 in ovedrine 95 mm,
zamenja parna žaga v Hlinjah
pri žužbeniku. 893

SOFER
trezen in zanesljiv, vojaštine
prost, star 24 let, samaki, smo-žen tudi popravil avtomobilov,
išče službo h kakršnemukoli
avtomobilu. Andrej Topler, po-šta Guštanj, Koroško. 892

Pohištvo na obroke
Spalnice hrastove
politrane Din 5500.—
Spalnice pleskane » 2300.—
Omari » 550.—
Postelje » 260.—
Kuhinjske oprave » 1100.—
Kuhinjske kredence » 550.—
Vse druge pohištvo dobite naj-ceneje — sprejemam vna-kovrstna naročila in popravila
MIZASTVO »SAVA«
LJUBLJANA, Kolodvorska 18.
14/L

BRIVSKEGA VAJENCA
ki ima veselje do te obrti, s
hrano in stanovanjem v hiši
sprejme Franc Lesjak, brivec v
Slovenski Bistrici. 891

FROSTORI ZA DELAVNICO
se vzamejo v najem, event. v
kakem industrijskem podjetju.
Ponudbe pod »Delavnica 890«
na upravo »Slov. Narodac.

TEDA DEVA
popolnoma suha, prodam iz
lastnega gozda pod ceno:
1000 kg Din 210.— ali dva
metra 220.— Din — pripe-ljano na dom. Naročba tudi
pismeno. Pečenko, Spodnja
Šiška. 886

**Znižali smo
cene**
malim oglašom, da stane
beseda le 50 p.
Zunanji inserenti lahko
plačajo male oglase
z znamkami.

Premog. drva. koks
prodaja
»ILIRJA« d. o. o., Ljubljana,
Dunajska c. 46 — telef. 2520
Miklošičeva c. 6 — telef. 2595

DLAČICE NA BRADI PRI DAMAH
in nadležne k o c i n e pod pazduho, na
lehteh in mečih hitro odstrani »Cito« kura.
Zlasti na obrazu in na mečih, ki jih pokriva
kot dihi nežna svilena nogavica, se močno
opažajo nadležne kociine in so vas mogoče
že čisto spravile v zadrego. »Cito« odpravi
vsako nezaželeno rast kociin v par sekun-dah z najmanjšo brez bolečin in nevarnosti,
radikalno in za vselej. Gospa T. piše: »Čutila se srečno, odkar
je »Cito«, sovažnik kociin in dlačic, ugonobil korenike neza-željenih dlačic.« — Tudi gospodje jo lahko uporabijo. Brije
brez mila, brez noža in brez aparata. Cena 12.— Din. 3 stekle-nice Din 25.—.

Dr. Nic. Kemény, Košice, D., poštni predal 12/E. 39, ČSR.

Odrasli in otroci

opravljajo z velikim uspehom zdravilni način za čišče-nje in osvežitev krvi s FIGOLOM.

FIGOL se dobiva po vseh lekarnah po pošti pa razpo-šilja izdelovalec:

Apoteka Dr. Semelič, Dubrovnik 2/60. — 3 steklenice
s poštno 105, 8 steklenic 245, 1 steklenica 40 Din.

.....

Trgovina z vinom

na debelo išče spretnega

POTNIKA

Nastop takoj. — Ponudbe z zahtevki pod »Vino« na
oglasni zavod Aloma Company, Ljubljana. 894

NEVESTINE OPREME

najfinejše in najcenejše v veliki izbiri prekrasnih vzorcev
mehanično umetno in ročno veže

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrukelj
Entlanje meter 25 par; »Breda« robci komad Din 2.—.